

บันทึก

เรื่อง การประกาศให้วัดอุออกฤทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วยวัดอุออกฤทธิ์ต่อจิต
และประสาทเป็นยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ

กระทรวงสาธารณสุขได้มีหนังสือ ที่ สธ ๐๘๐๖/๑/๑๓๕๓ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๓๙ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาได้เสนอแนวทางควบคุมการระบาดของยาบ้าโดยจะขอเพิกถอนวัดอุออกฤทธิ์ในประเภท ๑ และในประเภท ๒ จำนวน ๑๖ รายการ ซึ่งเป็นตัวยาสำคัญในยาบ้า หรือถูกนำไปใช้ในทางที่ผิดออกจากการควบคุมตามพระราชบัญญัติวัดอุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ.๒๕๑๘ แล้วนำไปประกาศเป็นยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.๒๕๒๒ แต่สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรีกระทรวงสาธารณสุขมีความเห็นว่าพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติวัดอุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ.๒๕๑๘ เป็นกฎหมายคนละฉบับและความหมายของคำว่า “ยาเสพติด” และ “วัดอุออกฤทธิ์” ตามนิยามในกฎหมายทั้ง ๒ ฉบับนั้น เป็นคนละความหมาย ถ้าจะเพิกถอนวัดอุออกฤทธิ์ดังกล่าวออกจากการควบคุมตามพระราชบัญญัติวัดอุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ.๒๕๑๘ แล้วนำไปประกาศเป็นยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.๒๕๒๒ ก็ควรจะมิข้อมูลวิชาการสนับสนุนว่าวัดอุออกฤทธิ์ทั้ง ๑๖ รายการดังกล่าวเป็นยาเสพติดให้โทษ

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาได้เสนอข้อมูลทางวิชาการเพื่อสนับสนุนว่าวัดอุออกฤทธิ์ทั้ง ๑๖ รายการเป็นสิ่งเสพติดสามารถจัดเป็นยาเสพติดให้โทษได้ และเนื่องจากการเพิกถอนวัดอุออกฤทธิ์ทั้ง ๑๖ รายการดังกล่าวออกจากการควบคุมตามพระราชบัญญัติวัดอุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ.๒๕๑๘ แล้วนำไปประกาศเป็นยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.๒๕๒๒ ครั้งนี้มีความสำคัญมาก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขจึงมีบัญชาให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดประชุมปรึกษากันเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๓๙ และที่ประชุมได้มีมติให้ส่งเรื่องให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาว่า “วัดอุออกฤทธิ์ในประเภท ๑ และในประเภท ๒ จำนวน ๑๖ รายการดังกล่าวสามารถนำไปประกาศเป็นยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.๒๕๒๒ ได้หรือไม่” ทั้งนี้ เนื่องจากข้อมูลทางวิชาการที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาเสนอมานั้นวัดอุออกฤทธิ์ทั้ง ๑๖ รายการมีคุณสมบัติไม่ครบ ๔ ลักษณะสำคัญตามนิยามของ “ยาเสพติด” ที่กฎหมายกำหนด (นิยามคำว่า “ยาเสพติด” ต้องมีลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา และสุขภาพทั่วไปจะทรุดโทรมลง) กล่าวคือ มีคุณสมบัติเข้าข่ายเพียงสองถึงสามลักษณะสำคัญเท่านั้น กระทรวงสาธารณสุขจึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าว

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวประกอบกับรับฟังคำชี้แจงของผู้แทนสำนักงานกฤษฎีกา (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษ) และผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานปลัดกระทรวงและสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา) แล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติม คือ ปัจจุบันรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการควบคุมยาเสพติดให้โทษได้ใช้อำนาจตามความในมาตรา ๖ และมาตรา ๘ (๑) แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.๒๕๒๒ ออกประกาศกระทรวงสาธารณสุขระบุชื่อยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ มีจำนวน ๑๖^๑ รายการ (ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๒๒) เรื่อง ระบุชื่อและประเภทยาเสพติดให้โทษตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.

๑ (๑) เฮโรอีน (Heroin) ซึ่งมีชื่อทางเคมีว่า diacetylmorphine

(๒) อาเซทอร์ฟีน (Acetorphine) ซึ่งมีชื่อทางเคมีว่า 3-0-acetyl-tetrahydro-7 (1-hydroxy-1-methyl butyl)-6, 14-endoetheno-oripavine

(๓) เดโซมอร์ฟีน (Desomorphine) ซึ่งมีชื่อทางเคมีว่า dihydro-deoxymorphine

(๔) เอทอร์ฟีน (Etorphine) ซึ่งมีชื่อทางเคมีว่า tetrahydro-7-(1-hydroxy-1-methyl-butyl)-6, 14-endoetheno-oripavine

(๕) เคโทเบมิโดน (Ketobemidone) ซึ่งมีชื่อทางเคมีว่า 4-meta-hydroxyphenyl-1-methyl-4-propionylpiperidine

(๖) อะเซทิล-อัลฟา-เมทิลเฟนทานิล (Acetyl-alpha-methyl-fentanyl) ซึ่งมีชื่อทางเคมีว่า N-(1-(1-methylphenethyl)-4-piperidyl) acetanilide

(๗) อัลฟา-เมทิลเฟนทานิล (Alpha methylfentanyl) ซึ่งมีชื่อทางเคมีว่า N-(1-(1-methylphenethyl)-4-piperidyl) propionanilide

(๘) ๓-เมทิลเฟนทานิล (๓-methylfentanyl) ซึ่งมีชื่อทางเคมีว่า N-(3-methyl-1-phenethyl-4-piperidyl) propionanilide

(๙) พีอีพีเอพี (PEPAP) ซึ่งมีชื่อทางเคมีว่า 1-phenethyl-4-phenyl-4-piperidinol acetate (ester)

(๑๐) เอ็มพีพีพี (MPPP) ซึ่งมีชื่อทางเคมีว่า 1-methyl-4-phenyl-4-piperidinol propionate (ester)

(๑๑) alpha-methylthiofentanyl ซึ่งมีชื่อทางเคมีว่า N-(1-(1-methyl-2-(2-thienyl) ethyl)-4-piperidyl) propionanilide

(๑๒) para-fluorofentanyl ซึ่งมีชื่อทางเคมีว่า 4-fluro-N-(1-phenethyl-4-piperidyl) propionanilide

(๑๓) beta-hydroxyfentanyl ซึ่งมีชื่อทางเคมีว่า N-(1-(beta-hydroxyphenethyl)-4-piperidyl) propionanilide

(๑๔) beta-hydroxy-๓ methylfentanyl ซึ่งมีชื่อทางเคมีว่า N-(1-(beta-hydroxyphenethyl)-3-methyl-4-piperidyl) propionanilide

(๑๕) thiofentanyl ซึ่งมีชื่อทางเคมีว่า N-(1-(2-(2-thienyl) ethyl)-4-piperidyl) propionanilide

(๑๖) ๓-methylthiofentanyl ซึ่งมีชื่อทางเคมีว่า N-(3-methyl-1-(2-(2-thienyl) ethyl)-4-piperidyl) propionanilide

๒๕๒๒ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ ๙๔ (พ.ศ.๒๕๓๑) เรื่อง ระบุชื่อและประเภทยาเสพติดให้โทษตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.๒๕๒๒ และประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ ๑๐๖ (พ.ศ.๒๕๓๓) เรื่อง ระบุชื่อและประเภทยาเสพติดให้โทษตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.๒๕๒๒ โดยมีเฮโรอีน (Heroin) เป็นรายการที่หนึ่ง ส่วนยาเสพติดให้โทษอีก ๑๕ รายการเคยเป็นสารที่เป็นยาตามกฎหมายว่าด้วยยา แต่ภายหลังได้มีการค้นพบว่าสารจำนวน ๑๕ รายการดังกล่าวเมื่อใช้แล้วจะก่อให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ทำให้สุขภาพโดยทั่วไปทรุดโทรมลง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขจึงได้ประกาศระบุให้สารจำนวน ๑๕ รายการนั้นเป็นยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔) จึงเห็นว่า การที่จะออกประกาศกำหนดให้วัตถุออกฤทธิ์ใดเป็นยาเสพติดให้โทษในประเภทใดประเภทหนึ่งตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.๒๕๒๒ นั้น จำต้องพิจารณาว่าเข้าลักษณะเป็น “ยาเสพติดให้โทษ” ตามที่นิยามไว้หรือไม่ คำว่า “ยาเสพติดให้โทษ” นั้น มาตรา ๔^๒ แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๒๔ ได้นิยามไว้ว่า “ยาเสพติดให้โทษ” หมายความว่า สารเคมีหรือวัตถุนิตใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใด ๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพขึ้นเป็นลำดับ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง ฯลฯ จากคำนิยามดังกล่าวจึงเห็นได้ว่า อาการต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญที่ยกมาเป็นตัวอย่างนั้นเป็นแต่เพียงคำอธิบายประกอบความหมายของคำว่า “ก่อให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ” เท่านั้น เพราะอาจมีอาการเพียงอย่างหนึ่งอย่างใดหรืออาการอย่างอื่นที่ก่อให้เกิดผลต่อร่างกายหรือจิตใจในลักษณะสำคัญนอกจากอาการที่กล่าวไว้ก็ก็ได้เพราะในคำนิยาม “ยาเสพติดให้โทษ” ใช้คำว่า “เช่น” นำหน้า ดังนั้น ถ้าวัตถุออกฤทธิ์อย่างหนึ่งอย่างใดใน ๑๖^๓ รายการ ซึ่งเมื่อเสพเข้าไปแล้วอาจก่อให้เกิดผลต่อร่างกาย

^๒ มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ยาเสพติดให้โทษ” หมายความว่า สารเคมีหรือวัตถุนิตใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใด ๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพขึ้นเป็นลำดับ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง กับให้รวมตลอดถึงพืชหรือส่วนของพืชที่เป็นหรือให้ผลผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษหรืออาจใช้ผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษและสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษด้วย ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่หมายความถึงยาสามัญประจำบ้านบางตำรับตามกฎหมายว่าด้วยยาที่มียาเสพติดให้โทษผสมอยู่

ฯลฯ

ฯลฯ

^๓ (๑) แอมเฟตามีน (Amphetamine) (+)-๒-amino-๑-phenyl-propane

(๒) เดกซ์แอมเฟตามีน (Dexamphetamine) (+)-๒-amino-๑-phenyl-propane

(๓) เมทแอมเฟตามีน (Methamphetamine) (+)-๒-methylamino-๑-phenylpropane

(๔) เลแอมเฟตามีน (Levamphetamine) ๑-alpha-methyl-phen-ethylamine

และจิตใจในลักษณะสำคัญตามคำนิยาม “ยาเสพติดให้โทษ” ก็ถือได้ว่าเป็นยาเสพติดให้โทษ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการควบคุมยาเสพติดให้โทษมีอำนาจตามมาตรา ๖ ประกอบกับมาตรา ๘ (๑) แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่จะประกาศให้วัตถุออกฤทธิ์นั้นเป็นยาเสพติดให้โทษในประเภทใดประเภทหนึ่งตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้

(ลงชื่อ) อักษราทร จุฬารัตน

(นายอักษราทร จุฬารัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๓๙

(๕) เลโวเมทแอมเฟตามีน (Levomethamphetamine) ๑ -N,alpha-dimethylphenethylamine

(๖) เมโคลควาโลน (Mecloqualone) ๓ -(o-chlorophenyl)-๒-methyl-๔ (๓ H)-quinazolinone

(๗) เมทาควาโลน (Methaqualone) ๒-methyl-๓-o-tolyl-๔ (๓H)-quinazolinone

(๘) ไดเมทอกซีแอมเฟตามีน (Dimethoxyamphetamine, DMA) dl-๒,๕-dimethoxy-alpha-methylphenylethylamine

(๙) ไดเมทอกซีโบรโมแอมเฟตามีน (Dimethoxybromoamphetamine, DOB) ๒,๕-dimethoxy-๔-bromoamphetamine

(๑๐) ๒,๕-ไดเมทอกซี-๔-เอทิลแอมเฟตามีน (๒,๕-dimethoxy-๔-ethylamphetamine, DOET) dl-๒,๕-dimethoxy-๔-ethyl-alpha-methylphenylethylamine

(๑๑) เมทิลีนไดออกซีแอมเฟตามีน (Methylenedioxyamphetamine, MDA) ๓,๔-methylenedioxyamphetamine

(๑๒) ๓,๔-เมทิลีนไดออกซีเมทแอมเฟตามีน (๓,๔-methylenedioxymethamphetamine, MDMA) dl-๓,๔-methylenedioxy-N,alpha-dimethyl-phenylethylamine

(๑๓) พาราเมทอกซีแอมเฟตามีน (Paramethoxyamphetamine, PMA) ๔-methoxy-alpha-methylphenylethylamine

(๑๔) ไตรเมทอกซีแอมเฟตามีน (Trimethoxyamphetamine, TMA) dl-๓,๔,๕-trimethoxy-alpha-methylphenylethylamine

(๑๕) เดกซ์ไตรโลเซอไรด์ หรือแอลเอสดี หรือ แอลเอสดี-๒๕ ((+)-Lysergide หรือ LSD หรือ LSD-๒๕) (+) N,N-diethyllysergamide (d-lysergic acid diethylamide)

(๑๖) ๕-เมทอกซี-๓,๔-เมทิลีนไดออกซีแอมเฟตามีน (๕-methoxy-๓,๔-methylenedioxyamphetamine, MMDA) dl-๕-methoxy-๓,๔-methylenedioxy-alpha-methylphenylethylamine